

Regionkontoret
Regional utveckling
Kerstin Delefeldt
Social hållbarhetsstrateg

Lokala nämnden Varberg

Lokala nämnders kunskapsunderlag 2021

Förslag till beslut

Lokala nämnden Varberg beslutar att:

- godkänna kunskapsunderlaget "Unga och unga vuxnas psykiska hälsa – från dialogarbete till avancerad analys"

Sammanfattning

Lokala nämnder har sedan lång tid tillbaka årligen arbetat fram ett gemensamt kunskapsunderlag. Utgångspunkten för framtagandet av kunskapsunderlagen har varit de behov och samhällsutmaningar som lokala nämnder gemensamt identifierat inom ramen för sitt uppdrag. De senaste årens kunskapsunderlag har fokuserat på frågan om ungas psykiska hälsa ur olika perspektiv.

Inför årets kunskapsunderlag beslutade de lokala nämnderna att fördjupa kunskapsöversikten som arbetades fram föregående år kring mångbesökare i närsjukvården. Kunskapsunderlag är nu färdigställt för godkännande vid sammanträdet.

Bakgrund

Lokala nämnder har under flera års tid arbetat fram kunskapsunderlag som efter beslut i samtliga nämnder lämnats över till Regionstyrelsen. Grunden för framtagandet av kunskapsunderlagen har varit de behov och samhällsutmaningar som lokala nämnder gemensamt identifierat inom ramen för sitt uppdrag, och resultatet har blivit de synpunkter som de lokala nämnderna har lämnat ifrån sig i mål- och budgetprocessen i Region Halland.

De senaste årens kunskapsunderlag har fokuserat på frågan om ungas psykiska hälsa ur olika perspektiv, baserat på de många signalerna om en ökande psykisk ohälsa hos målgruppen.

Kunskapsunderlag inför mål- och budgetprocessen 2019, " Unga och unga vuxnas livsvillkor och psykiska hälsa"

Utgångspunkten i lokala nämnders kunskapsunderlag inför mål och budget 2019 var de många nationella rapporterna, studierna och befolkningsundersökningarna från bland andra Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Sveriges kommuner och landsting (SKL) som signalerade en ökande psykisk ohälsa hos unga. För att öka förståelsen för ungas livsvillkor och psykiska hälsa i Halland samt bidra med kunskap

om vad Region Halland och andra samhällsaktörer kan göra för att fler unga ska må bra initierade lokala nämnder 2017 ett gemensamt dialogarbete i regionen. Tillsammans genomförde lokala nämnder 63 dialoger med olika verksamheter och träffade 284 ungdomar. Arbetet resulterade i rapporten *Unga och unga vuxnas livsvillkor och psykiska hälsa* som lämnades över till Regionstyrelsen inför mål- och budgetprocessen för 2019.

Kunskapsunderlag inför mål- och budgetprocessen 2020, "Sambandet mellan mångbesökare och psykosociala faktorer under barn och ungdomsåren"

Inför arbetet med kunskapsunderlaget till mål- och budgetprocessen 2020 beslutade lokala nämnder att fortsätta belysa frågan om ungas psykiska hälsa. Syftet med kunskapsunderlaget var att undersöka kopplingen mellan mångbesökare i sjukvården och psykosociala faktorer under barn- och ungdomsåren. Genom kunskapsunderlaget ville lokala nämnder belysa hur ett tidigt förebyggande arbete för en ökad psykisk hälsa också kan bidra till att minska förekomsten av mångbesökare (som inte lider av en svår eller kronisk sjukdom) i sjukvården.

En genomlysning av nationell och internationell kunskap och forskning genomfördes som sammanställdes i rapporten *Sambandet mellan mångbesökare och psykosociala faktorer under barn och ungdomsåren*. Rapporten lämnades över till Regionstyrelsen inför mål- och budgetprocessen 2020.

Parallellt med att forsknings- och kunskapsöversikten arbetades fram påbörjades en fördjupad analys av data som finns tillgänglig genom Region Hallands olika datalager. Genom datalagren ges en unik möjlighet att undersöka och förstå hur den psykiska ohälsan påverkar Region Hallands hälso- och sjukvårdssystem. Datalagren kan även öka förståelsen för sambanden mellan antalet besök inom närsjukvården och en bakomliggande psykisk ohälsa. Resultatet av de båda parallella processerna visade att det fanns en tydlig koppling mellan mångbesökare och en bakomliggande psykisk ohälsa. Resultatet visade även att den ökning av psykisk ohälsa som syns i Socialstyrelsens nationella statistik även syns i Region Halland, samt att ökningen främst gäller depression och ångest. Den fördjupade analysen visade på ett flertal intressanta fynd att fortsätta utforska.

Kunskapsunderlag inför mål- och budgetprocessen 2021

De lokala nämnderna har tidigare i år beslutat att kunskapsunderlaget inför mål- och budgetprocessen 2021 ska ta sin utgångspunkt i föregående års kunskapsunderlag om mångbesökare i närsjukvården. Syftet med underlaget formulerades; *att öka förståelsen för hur frågan om psykisk ohälsa påverkar Region Hallands hälso- och sjukvårdssystem och vad samhällets aktörer kan göra tidigt för att främja psykisk hälsa, såväl tillsammans med externa aktörer som i den egna organisationen*. Arbetet har tagit sin utgångspunkt i den fördjupade analys som initierades i samband med föregående kunskapsunderlag, och utgår från den information som finns i Region Hallands datalager.

Arbetet med årets kunskapsunderlag har hela tiden haft ett undersökande arbetssätt som utgått från breda frågeställningar och en öppenhet för att ytterligare frågeställningar och ny kunskap identifieras under analysprocessens gång. Arbetssättet skapar goda förutsättningar att skapa kunskap om de verkliga behoven, men innebär att det i förväg är svårt att exakt precisera vilken kunskap och vilka behov som kunskapsunderlaget i slutändan kommer att belysa. Arbetet sker enligt en specifik metod som kallas "datadriven strategisk planering" där vissa steg måste uppfyllas innan man kan gå vidare till nästa. Tjänstepersoner för lokala nämnder har samordnat processen via en arbetsgrupp med representanter från Region Hallands olika verksamheter. Själva analysarbetet har utförts av Centrum för informationsdriven vård i Region Halland och Högskolan i Halmstad.

Utöver den fördjupade analysen har de lokala nämnderna beslutat att komplettera kunskapsunderlaget med ett underlag som belyser tidigt förebyggande perspektiv på suicid, *"Förebygga suicid på befolkningsnivå – ett kunskapsunderlag av Region Hallands lokala nämnder"*. Detta underlag godkändes av respektive lokal nämnd i oktober.

Förändring från ursprunglig planering

Till följd av svårigheter i arbetet med den fördjupade analysen, t.ex. i utformande av problemformulering och att definiera den aktuella patientkohorten har arbetet inte kommit så långt som planerat. Arbetet fortsätter dock med utgångspunkt i arbetsgruppen, med målet att ta fram interventioner som förbättrar situationen för unga med risk för att utveckla psykiatriska diagnoser.

Dialogmötet mellan Regionstyrelsens utskott och de lokala nämndernas presidium i december 2019 har ställts in. Detta innebär att underlaget inte kommer lämnas över enligt den ursprungliga planeringen, utan rapporten kommer i stället expedieras till Regionstyrelsen samt andra relevanta aktörer efter att de lokala nämnderna beslutat i ärendet. Även processen kring mål och budget 2021 har under året förändrats i relation till den ursprungliga planeringen. Lokala nämnders tjänstepersoner har ändå fått möjlighet att föra in lokala nämnders kunskaper och perspektiv i arbetet, dock på en mycket övergripande nivå. Hur lokala nämnder bättre kan delta i Regionkontorets och Region Hallands interna processer diskuteras och undersöks på ledningsnivå.

Att analysen inte kommit så långt som planerat, samt att överlämnande till Regionstyrelsens utskott och inspel i mål- och budgetprocessen uteblivit i år har lett till att formatet av den slutgiltiga rapporten förändrats jämfört med den ursprungliga avsikten. Rapporten är en sammanställning av föregående års kunskapsunderlag, resultaten av den fördjupade analysen samt en avslutande diskussion om vilken utveckling som behöver ske i samhället för att utmaningen om ungas psykiska ohälsa ska bli hanterbar.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Katrin Håkansson
Nämndtjänsteman

Bilaga:

Unga och unga vuxnas psykiska hälsa – från dialogarbete till avancerad analys

Styrelsens/nämndens beslut delges

Regionstyrelsen

Driftnämnd Ambulans, Diagnostik och Hälsa

Driftnämnd Psykiatri

Driftnämnd Närsjukvård

